

SAKRAMENTY ŚWIĘTE

1. Co to są sakramenty?

Sakramenty są to znaki widzialne niewidzialnej łaski ustanowione przez Chrystusa, powierzone Kościołowi.

2. Ile jest sakramentów św.?

- chrzest
- bierzmowanie
- Najświętszy Sakrament (Eucharystia)
- pokuta
- namaszczenie chorych
- kapłaństwo
- małżeństwo

3. Które sakramenty nazywamy sakramentami wtajemniczenia chrześcijańskiego?

Są to chrzest, bierzmowanie i Eucharystia.

4. Które sakramenty przyjmuje się tylko raz?

Chrzest, bierzmowanie i kapłaństwo. Te sakramenty wyciskają na duszy niezatarte znamię (tzw. charakter sakramentalny).

CHRZEST

5. Co to jest chrzest?

Chrzest jest to pierwszy i najpotrzebniejszy sakrament, który gładzi grzech pierworodny i grzechy przed chrztem popełnione, włącza do Kościoła i otwiera drogę do innych sakramentów.

6. Jakimi słowami Pan Jezus ustanowił sakrament chrztu?

„Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego”.

7. Jakie są skutki chrztu?

Chrzest gładzi grzech pierworodny i grzechy przed chrztem popełnione, daje łaskę uświęcającą, włącza do Kościoła, daje cnoty Boskie (wiara, nadzieja, miłość) i początek cnót głównych (roztropność, sprawiedliwość, wstrzeźliwość, męstwo), wyciska na duszy niezatarte znamię dziecka Bożego.

8. W jaki sposób udziela się chrztu?

Przez polanie głowy wodą i wypowiedzenie słów: „N, ja ciebie chrzczę w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego”. (N - oznacza imię)

9. Kto udziela chrztu?

Chrztu udziela kapłan lub diakon, a w nagłym wypadku (zagrożenie życia) chrztu może udzielić każdy człowiek.

10. Jak udzieliłbyś chrztu w nagłym wypadku (np. umiera nieochrzczone dziecko)?

Polalbym głowę dziecka zwykłą wodą i wypowiedział słowa: „N, ja ciebie chrzczę w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego”.

11. Jakie są rodzaje chrztu?

- chrzest z wody (przez polanie głowy wodą)
- chrzest pragnienia (gdy człowiek nieochrzczony umiera i pragnie przyjąć chrzest)
- chrzest krwi (gdy nieochrzczony ginie w obronie wiary)

12. Kto może być rodzicem chrzestnym?

Może nim być człowiek po bierzmowaniu, wierzący i praktykujący.

BIERZMOWANIE

13. Co to jest bierzmowanie?

Bierzmowanie jest to sakrament, w którym Duch Święty umacnia chrześcijanina do mężnego wyznawania wiary i do postępowania według jej zasad. Jest ono dopełnieniem chrztu św.

14. Co Pismo św. mówi o udzielaniu bierzmowania?

W Dziejach Apostolskich czytamy: „Kiedy Apostołowie w Jerozolimie dowiedzieli się, że Samaria przyjęła słowo Boże, wysłali do niej Piotra i Jana, którzy przyszedli i modlili się za nich, aby mogli otrzymać Ducha Świętego. Bo na żadnego z nich jeszcze nie zstąpił. Byli jedynie ochrzczeni w imię Pana Jezusa. Wtedy więc wkładali Apostołowie na nich ręce, a oni otrzymywali Ducha Świętego”. (Dz 8, 14-16)

15. Kto i w jaki sposób udziela sakramentu bierzmowania?

Bierzmowania udziela biskup lub wyznaczony przez niego kapłan przez namaszczenie krzyżmem czoła z nałożeniem ręki i wypowiedzenie słów: „Przyjmij znamię daru Ducha Świętego”.

16. Co to jest krzyżmo święte?

Krzyżmo święte to olej z oliwek z domieszką balsamu poświęcony przez biskupa w Wielki Czwartek na Mszy Krzyżma Świętego.

17. Jakie są skutki bierzmowania?

Duch Święty w sakramencie bierzmowania:

- pomnaża w nas życie Boże
- silniej jednoczy z Chrystusem
- udziela mocy do apostołowania
- pomnaża siedem darów
- wyciska na duszy niezatarte znamię dojrzałego chrześcijanina

18. Co sprawiają Dary Ducha Świętego?

Dary te oświecają rozum (dar mądrości, dar rozumu, dar rady, dar umiejętności) oraz umacniają wolę (dar męstwa, dar pobożności, dar bojaźni Bożej).

19. Co sprawiają poszczególne dary Ducha Świętego?

- dar mądrości – pomaga odróżnić dobro od zła
- dar rozumu – pomaga odróżnić prawdę od fałszu
- dar rady – pomaga wybierać dobro
- dar umiejętności – pomaga wybrać lepszą drogę do Boga
- dar męstwa – pomaga świadczyć o Chrystusie
- dar pobożności – pomaga wypełniać wolę Bożą
- dar bojaźni Bożej – pomaga unikać grzechu

20. Co to znaczy apostołować?

Apostołować to troszczyć się o zbawienie swoje i innych (przez dobry przykład, modlitwę, dobre uczynki, cierpienie). To znaczy być dojrzałym chrześcijaninem.

21. W jakiej potrójnej misji Chrystusa uczestniczy chrześcijanin?

- w misji kapłańskiej (wielbi Boga i pomaga innym do zbawienia)
- w misji prorockiej (głosi wiarę słowem i przykładem)
- w misji królewskiej (pełni dobre uczynki i walczy ze złem)

EUCHARYSTIA

22. Co to jest Najświętszy Sakrament?

Najświętszy Sakrament to prawdziwe Ciało i Krew Pana Jezusa pod postacią chleba i wina.

23. Jakimi słowami Pan Jezus ustanowił Najświętszy Sakrament?

W czasie Ostatniej Wieczerzy Pan Jezus wziął chleb, połamał go i podał mówiąc: „Bierzcie i jedzcie, to jest Ciało moje, które za was będzie wydane!” Po wieczerzy wziął kielich, mówiąc: „To jest kielich Krwi mojej, która za was będzie wylana: to czyńcie na moją pamiątkę”.

24. Czego pamiątką jest Msza św.?

Msza św. - Eucharystia - jest pamiątką i uobecnieniem męki, śmierci i zmartwychwstania Chrystusa.

25. Co to znaczy, że Msza św. jest bezkrwawą ofiarą Pana Jezusa?

We Mszy św. Pan Jezus w sposób bezkrwawy tzn. pod postacią chleba i wina ofiaruje się Bogu Ojcu.

26. Z czego składa się liturgia Mszy św.?

Składa się z obrzędów wstępu, liturgii słowa, liturgii Eucharystycznej i obrzędów zakończenia.

27. Z czego składa się liturgia słowa?

Składa się z czytań biblijnych, kazania, wyznania wiary i modlitwy wiernych.

28. Z czego składa się liturgia Eucharystyczna?

Składa się z przygotowania darów, Modlitwy Eucharystycznej i Komunii św.

29. Z czego składają się obrzędy zakończenia?

Składają się z błogosławieństwa i rozesłania.

30. Kiedy jesteśmy zobowiązani do uczestnictwa we Mszy św.?

Mamy obowiązek uczestniczyć we Mszy św. w każdą niedzielę i święta obowiązkowe (Nowy Rok, Uroczystość Trzech Króli, Boże Ciało, Wniebowzięcie NMP, Wszystkich Świętych, Boże Narodzenie).

31. Co to jest przeistoczenie?

Przeistoczenie to przemiana chleba w Ciało Pana Jezusa i wina w Jego Krew.

32. Co to jest Komunia św.?

Komunia św. to przyjęcie Ciała Pana Jezusa.

33. Kiedy chrześcijanin może przyjąć Komunię św.?

Wtedy, gdy jest w stanie łaski uświęcającej i zachowamy post eucharystyczny.

34. Co to jest post eucharystyczny?

Post eucharystyczny to powstrzymanie się od spożywania pokarmów na godzinę przed przyjęciem Komunii św.

35. Jakie są owoce Komunii św.?

Komunia św. pomnaża łaskę uświęcającą, gładzi grzechy lekkie, pogłębia zjednoczenie z Chrystusem.

36. Kiedy uczestniczymy w pełny sposób we Mszy św.?

Gdy przyjmujemy Komunię św.

37. Jakie powinno być nasze uczestnictwo we Mszy św.?

Powinno być świadome, czynne i pełne.

POKUTA

38. Co to jest pokuta?

Jest to odwrócenie się od grzechu a zwrócenie do Boga.

39. Co to jest sakrament pokuty?

Jest to sakrament, w którym Pan Bóg przez kapłana odpuszcza człowiekowi grzechy.

40. Kiedy i jakimi słowami Pan Jezus ustanowił sakrament pokuty?

Po swoim zmartwychwstaniu Pan Jezus powiedział do Apostołów: „Weźmijcie Ducha Świętego! Którym odpuście grzechy, są im odpuszczone, a którym zatrzymacie, są im zatrzymane”.

41. Wymień pięć warunków dobrej spowiedzi.

- rachunek sumienia
- żal za grzechy
- mocne postanowienie poprawy
- szczerą spowiedź
- zadośćuczynienie Bogu i bliźnim

42. Co to jest rachunek sumienia?

Jest to przypomnienie sobie wszystkich grzechów lekkich i ciężkich od ostatniej spowiedzi w oparciu o przykazania Boże i kościelne.

43. Co to jest żal za grzechy?

Żal za grzechy to smutek duszy z powodu popełnionych grzechów.

44. Jakie są rodzaje żalu za grzechy?

Jest żal doskonały – z miłości do Pana Boga i żal mniej doskonały – z bojaźni przed karą (nazywa się wystarczający, gdyż wystarcza do spowiedzi).

45. Jaką moc ma żal doskonały?

Żal doskonały ma moc zgładzenia grzechów. Gdyby człowiek nie zdążył przed śmiercią pojednać się z Bogiem, to żal doskonały gładzi grzechy.

46. Co to jest mocne postanowienie poprawy?

Jest to szczerą wola nie popełniania więcej grzechów.

47. Co to jest szczerą spowiedź?

Szczerą spowiedź to wyznanie wszystkich grzechów (przy grzechach ciężkich należy podać liczbę).

48. Kiedy spowiedź jest nieważna?

Gdy ktoś na spowiedzi świadomie zatai grzech.

49. Co należy uczynić, jeśli zapomniało się wyznać jakiś grzech na spowiedzi?

Należy go wyznać przy następnej spowiedzi.

50. Co to jest tajemnica spowiedzi?

Kapłan nigdy nie może wyjawić jakiegokolwiek grzechu usłyszanego na spowiedzi, nawet po śmierci penitenta.

51. Co to jest zadośćuczynienie Bogu i bliźnim?

Jest to wypełnienie pokuty zadanej na spowiedzi i naprawienie krzywd wyrządzonych bliźnim.

NAMASZCZENIE CHORYCH

52. Co to jest namaszczenie chorych?

Jest to sakrament, w którym Chrystus umacnia chorego w cierpieniu a czasem przywraca mu zdrowie.

53. Co Pismo św. mówi o sakramencie namaszczenia chorych?

W Liście św. Jakuba czytamy: „Choruje ktoś wśród was? Niech sprowadzi kapłanów Kościoła, by się modlili nad nim i namaścili go olejem w imię Pana. A modlitwa pełna wiary będzie dla chorego ratunkiem i Pan go podźwignie, a jeśli by popełnił grzechy, będą mu odpuszczone”.

54. Kto jest szafarzem sakramentu namaszczenia chorych?

Szafarzem namaszczenia chorych jest kapłan.

55. W jaki sposób udziela się sakramentu namaszczenia chorych?

Kapłan namaszcza olejem głowę i dłonie chorego, wypowiadając modlitwę.

56. Komu udziela się sakramentu namaszczenia?

Namaszczenia chorych udziela się następującym osobom:

- zagrożonym poważną chorobą
- zagrożonym śmiercią
- będącym w podeszłym wieku
- oczekującym na poważną operację
- nieprzytomnym, którzy wcześniej prosili o ten sakrament lub by o niego poprosili

57. Czy sakramentu namaszczenia chorych udziela się zmarłym?

Nie udziela się tego sakramentu zmarłym. Jeżeli jednak istnieje wątpliwość, czy chory zmarł, to udziela się tego sakramentu warunkowo.

58. Jakie są skutki sakramentu namaszczenia chorych?

Namaszczenie chorych:

- jednoczy chorego z męką Chrystusa
- gładzi grzechy, jeśli chory nie mógł się wyspowiadać
- przynosi ulgę w cierpieniu
- pomnaża łaskę uświęcającą

59. Ile razy można przyjąć sakrament namaszczenia chorych?

Ten sakrament może być udzielany kilkakrotnie, jeśli chory po przyjęciu tego sakramentu wyzdrowiał i ponownie zachorował albo jeśli jego życiu zagraża niebezpieczeństwo (np. poważna operacja).

60. Co to jest Wiatyk?

Jest to Komunia św. podawana chorym w obliczu śmierci. To pokarm na drogę do nieba (łac. via – droga).

61. Co należy przygotować na przyjście kapłana do chorego?

Należy nakryć stół obrusem a na stole umieścić krzyż, świeczki, wodę święconą i kropidło. Należy uczestniczyć w obrzędach.

62. Jak należy się zachować, gdy kapłan idzie do chorych z Komunią św.?

Należy przyklęknąć albo przeżegnać się, ponieważ kapłan niesie Najświętszy Sakrament.

KAPŁAŃSTWO

63. Kto jest Jedynym i Najwyższym Kapłanem?

Jezus Chrystus.

64. Jakie są rodzaje kapłaństwa w Kościele?

Kapłaństwo hierarchiczne (biskup, kapłan, diakon) i kapłaństwo wiernych (wszyscy ochrzczeni).

65. Co to jest sakrament kapłaństwa?

Jest to sakrament, w którym kapłan otrzymuje władzę do sprawowania Mszy św., odpuszczania grzechów i sprawowania innych sakramentów św. oraz głoszenia słowa Bożego.

66. Kiedy Pan Jezus ustanowił sakrament kapłaństwa?

W Wielki Czwartek, kiedy polecił: „To czyńcie na moją pamiątkę”.

67. Jakie jest zadanie kapłana?

Prowadzić lud Boży do zbawienia przez głoszenie Słowa Bożego, sprawowanie sakramentów i dobry przykład życia.

MAŁŻEŃSTWO

68. Kto ustanowił małżeństwo?

Małżeństwo ustanowił Bóg, stwarzając mężczyznę i kobietę, a Jezus Chrystus podniósł małżeństwo do godności sakramentu.

69. Jakie jest małżeństwo z woli Boga?

Jest święte i nierozrwalne.

70. Kto udziela sakramentu małżeństwa?

Sakramentu małżeństwa udzielają sobie chrześcijańscy narzeczeni wobec kapłana, który udziela im błogosławieństwa i świadków.

71. Co ślubują małżonkowie w sakramencie małżeństwa?

Ślubują miłość, wierność i uczciwość małżeńską aż do śmierci.

72. Jaki jest cel małżeństwa?

Celem jest współpraca z Bogiem w przekazywaniu życia.

73. Kto może zawrzeć sakrament małżeństwa?

Sakrament małżeństwa może zawrzeć mężczyzna i kobieta, którzy:

- mają odpowiedni wiek (skończone 18 lat)
- są stanu wolnego
- dobrowolnie decydują się na zawarcie małżeństwa
- nie mają przeszkód do ważnego zawarcia małżeństwa (np. pokrewieństwo, zatajenie poważnej choroby czy innych poważnych okoliczności)
- są odpowiednio przygotowani

74. Czy ważne zawarte małżeństwo może być unieważnione?

Ważnie zawarte małżeństwo nie może być unieważnione.

75. Do czego są zobowiązani małżonkowie?

Są zobowiązani do życia we wzajemnej miłości, wierności i uczciwości, do religijnego wychowania dzieci i za wzajemne zbawienie.

SUMIENIE CHRZEŚCIJAŃSKIE

76. Co to jest sumienie?

Sumienie to głos Boży w duszy człowieka, mówiący o tym co jest dobre a co złe.

77. Jakie powinno być sumienie?

Powinno być dobrze uformowane w oparciu o słowo Boże.

78. Co to jest cnota?

To trwała dyspozycja do czynienia dobra.

79. Jakie są rodzaje cnót?

Cnoty główne (roztropność, sprawiedliwość, umiarkowanie, męstwo) i cnoty Boskie (wiara, nadzieja, miłość).

80. Co to jest grzech?

Grzech to świadome i dobrowolne przekroczenie przykazania Bożego lub kościelnego.

81. Co to znaczy, że grzech jest świadomy i dobrowolny?

To znaczy, że człowiek wie, że popełnia grzech i nikt go do tego nie zmusza.

82. Co to jest grzech ciężki (śmiertelny)?

Grzech ciężki (śmiertelny) to świadome i dobrowolne przekroczenie przykazania Bożego lub kościelnego w rzeczy ważnej.

83. Co to jest grzech lekki (powszedni)?

Grzech lekki (powszedni) to świadome i dobrowolne przekroczenie przykazania Bożego lub kościelnego w rzeczy mniej ważnej lub nie w pełni świadome i nie w pełni dobrowolne.

84. Jakie są skutki grzechu śmiertelnego (ciężkiego)?

Grzech śmiertelny pozbawia łaski uświęcającej, bez której nie możemy być zbawieni (grzech lekki nie pozbawia łaski uświęcającej).

85. Co to jest łaska uświęcająca?

Łaska uświęcająca to życie Boże w duszy człowieka.

86. Co to jest łaska uczynkowa?

Łaska uczynkowa to dar, dzięki któremu łatwiej jest wypełniać zadania chrześcijanina.

87. Co to jest charyzmat?

Charyzmat to specjalny dar Ducha Świętego do spełniania jakiegoś zadania.

DEKALOG

88. Co to jest Dekalog?

Dekalog to 10 Przykazań Bożych.

89. Gdzie i komu Bóg przekazał Dekalog?

Bóg dał Dekalog Narodowi Wybranemu przez Mojżesza na Górze Synaj.

90. Jaki cel mają Przykazania?

Przykazania Boże pomagają człowiekowi dojść do zbawienia.

I Przykazanie: „Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną”.

91. Co Bóg nakazuje w I Przykazaniu?

W I Przykazaniu Bóg nakazuje czcić tylko Jego, bo On jest Panem nieba i ziemi.

92. Kto grzeszy przeciw I Przykazaniu?

Przeciw I Przykazaniu grzeszy ten, kto: oddaje cześć innym bogom, wierzy w zabobony, wróżby, czary, opuszcza codzienną modlitwę, lekceważy ją lub odmawia niedbale.

93. Czy cześć oddawana świętym sprzeciwia się czci oddawanej Bogu?

Czy cześć oddawana świętym nie sprzeciwia się czci oddawanej Bogu, ponieważ w świętych wysławiamy wielkie dzieła Boga i przez ich wstawiennictwo modlimy się do Boga.

II Przykazanie: „Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego nadaremno”.

94. Co Bóg nakazuje w II Przykazaniu?

W II Przykazaniu Bóg nakazuje szanować imię Pańskie, osoby i rzeczy Jemu poświęcone.

95. Kto grzeszy przeciw II Przykazaniu?

Przeciw II Przykazaniu grzeszy ten, kto: nadużywa imienia Bożego, Jezusa Chrystusa, Matki Bożej i świętych, wymawia je bez potrzeby (np. w żartach, zabawie), kto bluźni, przeklina, fałszywie przysięga.

III Przykazanie: „Pamiętaj abys dzień święty święcił”.

96. Co Bóg nakazuje w III Przykazaniu?

W III Przykazaniu Bóg nakazuje szanować dni Jemu poświęcone. W te dni należy korzystać z należącego odpoczynku fizycznego i duchowego. Chrześcijanin w niedziele i święta powinien uczestniczyć we Mszy św.

97. Dlaczego niedziela jest dniem świętym?

Ponieważ jest pamiątką Zmartwychwstania Chrystusa.

98. Kto grzeszy przeciw III Przykazaniu?

Przeciw III Przykazaniu grzeszy ten, kto: dobrowolnie i z lenistwa opuszcza Mszę św., wykonuje niekonieczne prace, kto przez zaniedbanie spóźnia się na Mszę św. lub nie uczestniczy w niej do końca.

99. W które święta (oprócz niedziel) chrześcijanin ma obowiązek uczestniczyć we Mszy św.?

1 stycznia – Świętej Bożej Rodzicielki; 6 stycznia – Trzech Króli; Boże Ciało (czwartek po Niedzieli Trójcy Przenajświętszej); 15 sierpnia – Wniebowzięcie NMP; 1 listopada – Wszystkich Świętych; 25 grudnia – Boże Narodzenie.

IV Przykazanie: „Czcij ojca swego i matkę swoją”.

100. Co Bóg nakazuje w IV Przykazaniu?

W IV Przykazaniu Bóg nakazuje miłować, szanować i być posłusznym rodzicom, szanować opiekunów, nauczycieli i wychowawców oraz Ojczyznę.

101. Kto grzeszy przeciw IV Przykazaniu?

Przeciw IV Przykazaniu grzeszy ten, kto: nie okazuje swoim rodzicom szacunku, wdzięczności, posłuszeństwa i pomocy, kto wyrządza im krzywdę, kto nie szanuje nauczycieli, opiekunów i wychowawców. To przykazanie naruszają także rodzice, którzy nie dbają o fizyczny, duchowy i religijny rozwój swoich dzieci.

V Przykazanie: „Nie zabijaj”.

102. Co Bóg nakazuje w V Przykazaniu?

W V Przykazaniu Bóg nakazuje troszczyć się o życie oraz zdrowie ciała i duszy swoje i bliźnich.

103. Kto grzeszy przeciw V Przykazaniu?

Przeciw V Przykazaniu grzeszy ten, kto: przyczynia się do śmierci drugiego człowieka (także nienarodzonego), kto popełnia samobójstwo, kto niszczy sobie zdrowie przez alkohol,

papierosy, narkotyki, kto naraża swoje lub czyjeś zdrowie i życie na niebezpieczeństwo. Również ten, kto się gniewa, nienawidzi i krzywdzi innych.

VI Przykazanie: „Nie cudzołóż”.

104. Co Bóg nakazuje w VI Przykazaniu?

W VI Przykazaniu Bóg nakazuje troszczyć się o czystość myśli, słów i uczynków.

105. Kto grzeszy przeciw VI Przykazaniu?

Przeciw VI Przykazaniu grzeszy ten, kto: jest nieskromny w myślach, słowach i uczynkach sam lub z inną osobą, kto namawia do grzechu nieczystego, kto produkuje i rozpowszechnia pornografię, kto dopuszcza się zdrady małżeńskiej.

VII Przykazanie: „Nie kradnij”.

106. Co Bóg nakazuje w VII Przykazaniu?

W VII Przykazaniu Bóg nakazuje szanować własność swoją i cudzą (prywatną i wspólną).

107. Kto grzeszy przeciw VII Przykazaniu?

Przeciw VII Przykazaniu grzeszy ten, kto: kradnie, oszukuje, zatrzymuje rzeczy pożyczone lub znalezione, niedbale wykonuje pracę, niesprawiedliwie wynagradza pracowników.

VIII Przykazanie: „Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu twemu”.

108. Co Bóg nakazuje w VIII Przykazaniu?

W VIII Przykazaniu Bóg nakazuje żyć w prawdzie, być prawdomównym, szczerym.

109. Kto grzeszy przeciw VIII Przykazaniu?

Przeciw VIII Przykazaniu grzeszy ten, kto: kłamie (mówi nieprawdę), obmawia (mówi o kimś złą prawdę) lub oczernia (mówi o kimś rzeczy złe i nieprawdziwe), fałszywie przysięga, jest dwulicowy, obłudny, kto zniekształca prawdę lub mówi półprawdę, kto przeklina, wulgarnie się wyraża.

IX Przykazanie: „Nie pożądaj żony bliźniego swego”.

110. Co Bóg nakazuje w IX Przykazaniu?

W IX Przykazaniu Bóg nakazuje opanowywać pożądania zmysłowe, zachować wstydlivość w strojach i zachowaniu oraz dbać o higienę wyobraźni.

111. Kto grzeszy przeciw IX Przykazaniu?

Przeciw IX Przykazaniu grzeszy ten, kto: nie opanowuje pożądań zmysłowych, ma nieczyste i pożądliwe spojrzenie, ma upodobanie w myślach nieczystych, nie zachowuje wstydlivości w stroju, przyczynia się do zdrady małżeńskiej.

X Przykazanie: „Ani żadnej rzeczy, która jego jest”.

112. Co Bóg nakazuje w X Przykazaniu?

W X Przykazaniu Bóg nakazuje umiarkowanie w przywiązaniu rzeczy materialnych.

113. Kto grzeszy przeciw X Przykazaniu?

Przeciw X Przykazaniu grzeszy ten, kto: jest chciwy, zdobywa rzeczy materialne kosztem niesprawiedliwości, kto zazdrości innym posiadanych rzeczy.

MODLITWA

114. Co to jest modlitwa?

Modlitwa to rozmowa i przebywanie z Bogiem.

115. Kto nas nauczył najlepszej modlitwy?

Pan Jezus – nauczył nas Modlitwy Pańskiej.

116. Dlaczego należy się modlić?

Przez modlitwę wyrażamy naszą wiarę i miłość do Boga. Modlitwa pogłębia naszą więź z Bogiem i zapewnia nam zbawienie.

117. Kiedy należy się modlić?

Należy się modlić rano i wieczór. Godnym podtrzymania jest modlitwa przed i po posiłku, w ważnych wydarzeniach naszego życia.

118. Jakie są formy modlitwy?

Modlimy się myślą i głosem (modlitwa ustna), lub tylko myślą (rozmyślanie, kontemplacja), a także postawą ciała (klęcząc lub stojąc).

119. Jakie są rodzaje modlitwy?

Uwielbienie, prośba, dziękczynienie.

120. Jaka powinna być nasza modlitwa?

Powinna być wytrwała, ufna, płynąca z serca i z poddaniem się woli Bożej.